

Svar på fråga 2024/25:434 av Maj Karlsson (V)
Grunder för tvångsvård

Maj Karlsson har frågat mig på vilket sätt jag arbetat vidare med människors lika rättigheter och kvinnors och mäns sexualitet när det gäller omhändertaganden enligt LVU.

För mig och den här regeringen är barns och ungas rättigheter och trygghet ett prioriterat område. Skydd, stöd och vård till unga personer som riskerar att utsättas för sexuella övergrepp eller sex som självskadebeteende behöver bygga på ett bra bemötande och kunskap utan fördomar och föråldrade synsätt på flickors och pojkars sexualitet. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att flickors och pojkars utsatthet kan se olika ut.

Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, är en skyddslagstiftning för samhällets mest utsatta barn och unga. Tillämpningen måste vara rättssäker och förutsebar. I debatten efter den mediegranskning av LVU-domar som Maj Karlsson hänvisar till framkom att LVU uppfattas som en delvis omodern lag och att förarbetena till lagen är föråldrade och inte

ger tillräcklig vägledning för när barn och unga kan anses ha ett socialt nedbrytande beteende som inte avser kriminalitet eller missbruk.

I Regeringskansliet pågår för närvarande arbetet med att ta fram en ny LVU. Resultatet av arbetet, som huvudsakligen har sin grund i förslagen i betänkandet Barns och ungas rätt till tvångsvård. Förslag till ny LVU (SOU 2015:71), ska presenteras under mandatperioden. Reformen syftar till att stärka barnrättsperspektivet i lagen och göra den nya lagen lättare att förstå och att tillämpa.

I november 2023 tillsatte regeringen även på mitt initiativ Utredningen om stärkt barnrättsperspektiv i LVU (S 2023:13). I utredarens uppdrag ingår att göra en översyn av grunderna för vård enligt LVU. Det handlar bl.a. om att se över hur begreppet annat socialt nedbrytande beteende svarar mot barns och ungas behov av skydd och stöd i dag. I uppdraget anges att de potentiellt olika konsekvenserna för flickor och pojkar särskilt ska belysas och beaktas i de förslag som lämnas.

Regeringen har även gett Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att utveckla och sprida informationsinsatser och kunskapsstöd i syfte att förebygga att unga utnyttjas för sexuella eller pornografiska ändamål, utsätts för sexuellt våld, övergrepp eller kränkningar såväl digitalt som fysiskt. Kunskapsstöden och informationsinsatserna kan vända

sig till yrkesverksamma och ideellt engagerade som möter unga, med särskilt fokus på att genom yrkesverksamma nå ungdomar som befinner sig i riskgrupp för att utnyttjas sexuellt, exempelvis unga hbtqi-personer, unga med funktionsnedsättning och barn och unga i samhällets vård. Stöden kan avse både att utsättas och att utsätta någon annan.

Regeringen har dessutom gett ett myndighetsgemensamt uppdrag för bl.a. Socialstyrelsen, Jämställdhetsmyndigheten och Statens institutionsstyrelse att stärka och främja sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, med särskilt fokus på att nå ut i områden där utanförskapet är stort (A2024/01236). Uppdraget samordnas av Folkhälsomyndigheten och syftar till att uppnå en god, jämlik och jämställd sexuell och reproduktiv hälsa i hela befolkningen.

Stockholm den 20 november 2024

Camilla Waltersson Grönvall